

Але при запровадженні в системі вищої освіти і науки України передового досвіду розвинутих країн світу потрібно також пам'ятати і про надбання вітчизняної освіти. Докладати зусилля для того, щоб ці надбання стали не тільки цінними для нашої вищої освіти, але й прикладати зусилля для трансформування їх у європейський освітній простір.

Зокрема, це стосується інженерних спеціальностей, які мають перевірену роками класичну підготовку фахівців. При переході до європейської двоступеневої освіти слід переглянути доцільність підготовки магістра інженерних фахів за існуючими навчальними планами. Нині це питання широко обговорюється і найбільш реальним при переході до двоступеневої освіти є трансформування нинішнього «спеціаліста» у «магістра виробничої сфери», а існуючий «магістр» повинен залишитися як «магістр наукової сфери».

Паралельно необхідно проводити роботу і серед виробничників, для того щоб розробити спільну стратегію з питання підготовки магістрів для виробництва. При підготовці даних фахівців повинні розглядатися всі питання, котрі стосуються розвитку переробної галузі, проектування і функціонування переробних підприємств, тобто нинішній спеціаліст повинен вдало трансформуватися у магістра – виробничника. Окрім того, він повинен отримати додаткові знання із прогресивних технологій даної переробної галузі, управління якістю і конкурентоздатністю продукції, екології та нешкідливості харчових продуктів, сучасних методів контролю якості харчових продуктів, вміння розробляти стратегію та основні напрями розвитку галузі.

Тільки вдале поєднання вимог до підготовки фахівців Європейського рівня зі спрямування «Харчова технологія та інженерія» з реальними вимогами сучасного виробництва дозволить отримати магістра-виробничника здатного ефективно працювати в умовах ринкової економіки.

ПРО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З МАТЕМАТИЧНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ДИСЦИПЛІН

*Роскладка А.А., доцент, к.ф.-м.н.
Полтавський університет споживчої кооперації України*

Сьогодні вже важко уявити собі життя без комп'ютерної техніки. Комп'ютерні технології міцно увійшли абсолютно в усі сфери діяльності людини. Ще десять років тому наявністю комп'ютерів могли пишатися окремі школи, а у вищих навчальних закладах дисципліни, пов'язані з інформатикою та комп'ютерною технікою, викладалися виключно для спеціальностей з таким же профілем.

У сучасному ВНЗ ситуація докорінним чином змінилася. Дисципліна «Інформатика та комп'ютерна техніка» є обов'язковою для більшості спеціальностей. Навіть при викладанні дисциплін соціально-гуманітарного циклу (філософія, культурологія, психологія, українська мова, правознавство, політологія, історія України, соціологія) комп'ютери все більше використовуються в інтерактивній системі навчання (мультимедіа-технології), а також при поточному та підсумковому контролі знань студентів (тестування). Дисципліна «Інформатика та комп'ютерна техніка» для майбутнього фахівця з вищою освітою, безумовно, є значним кроком у розвитку спілкування людини з комп'ютером. Під час цього курсу студенти оволодівають основами роботи в операційній системі, роботи з офісними додатками, з деякими іншими поширеними програмними продуктами.

Однак, це лише початковий рівень – рівень користувача. Подібний результат можна досягти, відвідавши кількомісячні курси, яких зараз вистачає. Ті часи, коли користувач ПЕОМ за найменшою дрібницею повинен був звертатися до оператора або програміста, минають. Зараз майже всі студенти-першокурсники в достатній мірі володіють комп'ютерною технікою, а переважна більшість студентів можуть самостійно складати хоча б найпростіші програми алгоритмічними мовами, налагоджувати та забезпечувати їх виконання. Деякі студенти володіють також знаннями в області візуального та об'єктно-орієнтованого програмування. Однак, за відсутності відповідних навчальних програм ці знання, здебільшого, носять поверхневий характер.

Для підвищення рівня підготовки фахівців в цій області знань необхідне їх поглиблення та систематизація. Що ж може забезпечити належний рівень знань і підготовку фахівців в області комп'ютерних дисциплін? Відповідь є – це якісна математична підготовка. Саме математичний апарат є основою передових комп'ютерних технологій, теоретичною базою для розв'язування найскладніших задач у різноманітних областях знань.

Першими це відчули економічні спеціальності, в освітньо-професійні програми яких окрім курсу вищої математики або математики для економістів були включені дисципліни «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Математичне програмування», «Економетрія». Студенти спеціальності «Економічна кібернетика» мають оволодіти більш потужним математичним апаратом для вирішення складних економічних задач. Саме тому до переліку дисциплін цієї економічної спеціальності крім зазначених вище включені важливі математичні дисципліни, серед яких «Дискретний аналіз», «Математичні основи кібернетики», «Випадкові процеси», «Методи прийняття рі-

шень», «Дослідження операцій», «Моделювання економіки», «Імітаційне моделювання».

Особливе місце в даному аспекті займає спеціальність «Соціальна інформатика». Ця спеціальність поєднує в собі високий рівень математичної та комп'ютерної підготовки фахівців. Набуті студентами знання з базових математичних дисциплін («Математичний аналіз», «Алгебра та геометрія», «Дискретна математика», «Функціональний аналіз», «Теорія систем та математичне моделювання», «Теорія алгоритмів і математична логіка» та багатьох інших) і циклу комп'ютерної підготовки («Інформатика», «Програмування», «Архітектура ЕОМ», «Програмне забезпечення ПЕОМ», «Бази даних та інформаційні системи», «Комп'ютерні мережі», «Спеціалізовані мови програмування» та інших) здатні забезпечити якісну підготовку фахівців в області моделювання, створення та використання передових інформаційних технологій.

Проте, слід зазначити, що в сучасних умовах бурхливого розвитку складних технологій рівень математичної підготовки студентів необхідно постійно підвищувати шляхом удосконалення існуючих та введення в програму нових актуальних математичних дисциплін, пов'язаних з математичним моделюванням, обробкою даних, системним аналізом. Особливо це стосується тих багатьох спеціальностей вищого навчального закладу, в яких математична підготовка залишається на початковому рівні.

Засвоєння студентами дисциплін математичного циклу дозволило б їм більш ґрунтовно підійти до вивчення дисциплін економічного профілю і до використання комп'ютерного забезпечення в своїй професійній діяльності. Це означало б перехід всієї освіти на новий етап, який відповідає сучасному розвитку технологій та європейському рівню підготовки фахівців вищої кваліфікації.

ІНТЕГРАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН – ОСНОВА ВИСОКОЯКІСНОЇ ОСВІТИ

Касай Б.Ф., асистент; Костенко Н.Д., асистент;

Погрібна Г.Я., асистент

Полтавський університет споживчої кооперації України

Сучасні умови функціонування підприємства обумовлюють підготовку конкурентноспроможних фахівців. Досягти такої мети можна лише при виконанні наступних вимог:

1) розвиток активності, самоорганізації, творчих здібностей майбутніх фахівців;

2) забезпечення держави висококваліфікованими кадрами, які мають ґрунтовну теоретичну і практичну підготовку з фаху;

3) формування у студентів прагнення до неперервної самоосвіти, схильності до безперервного оновлення теоретичних знань і практичних навичок.

Уся педагогічна і методична майстерність полягає в створенні оптимальних умов для самостійної роботи студентів. Тому, що на кожну годину аудиторної роботи відводиться 3-4 год. самостійної роботи. Завдання викладача, в організації самостійної роботи студентів, полягає в тому, щоб зробити все, що від нього залежить, щоб створити всі умови для оптимального розвитку здібностей майбутнього фахівця. Мети досягнуто, якщо більшість студентів, без надокучливої опіки викладачів, сумлінно виконують покладені на них обов'язки по навчанню.

Організація самостійної роботи студентів, контроль якості знань і умінь вимагають чіткого узгодження з вимогами до майбутніх фахівців. Цій меті і підпорядкована вся робота членів кафедри вищої математики і фізики.

Про підготовку конкурентноспроможного фахівця члени кафедри думають ще на стадії підготовки робочих планів. Для цього узгоджують свої плани з іншими кафедрами. Але в цьому важливому моменті ще багато формалізму, що призводить до зниження принципу зацікавленості навчальною дисципліною. А якраз кількісні методи аналізу процесу і дають можливість вибирати оптимальні методи управління. Члени кафедри своїми силами стараються переконати студентів у важливості оволодіння цими методами. При вивченні математичних дисциплін стараються підбирати задачі, які їм прийдеться розв'язувати в своїй майбутній діяльності. Але цього замало. Зацікавленість у використанні кількісних методів у виборі оптимального управління буде реалізована в повній силі, якщо до цього будемо підходити всі разом. Відкинемо непотрібну риторичку хто з ким повинен узгоджувати, а сядемо за круглий стіл і спільно вирішимо проблеми кількісного аналізу та прийняття управлінських рішень. Конкурентноспроможний фахівець – це людина, яка наділена всіма необхідними якостями. Тобто, підготовка конкурентноспроможного фахівця вимагає системного підходу. Всі дисципліни повинні бути об'єднані в єдине ціле в кожному фахівцю.

Зацікавленості у вивченні кількісних методів відіграє практична діяльність фахівця, але ми впливати на цьому рівні поки що не маємо можливості. Це дуже важливий чинник. Для цього потрібно шукати зв'язок спільних інтересів.